

IONA

Introducere

„ Cartea este unică în sensul că se ocupă mult de profetul în sine, de ceea ce spunea profetia sa. Conditio, sufletului sau și disciplina plină de iubire pe care î-o aplică Dumnezeu, îl instruiesc și îl smeresc pe cititor.”

—George Williams

I. Locul unic in Canon

lona (!n ebraica Tnseamna *porumbel*) este smgurul dintre profeti a carui profetie nu constă în ceea ce a spus el, ci mai degraba în propria sa viață și experiența. Experiența să infatisează trecutul, prezentul și viitorul națiunii Israel, după cum urmează:

1. Israelul a avut menirea de a fi un martor al lui Dumnezeu pentru Neamuri.
2. Gelos pentru faptul că mesajul harului să-a extins și la Neamuri.
3. Aruncat în mare (adică în lumea Neamurilor) și înghiciat de națiuni, totuși rămnând neasimilat de acestea.
4. Aruncat pe uscat (restaurat în Terra Israel) și fiind o binecuvântare pentru națiuni.

Singura parte a experienței sale ce nu pare să se potrivească și se găsește în capitolul 4. Nicăieri în Biblie nu se sugerează "vreo-dată că Israelul se va temăbufna când binecuvântările milenare se vor revărsa către Neamuri!"

H. Paternitatea

Numai capitolul 2, respectiv „psalmul” foarte personal al lui Iona rostit din perspectiva lui Dumnezeu, este redactat la persoana înaltă singular (eu, pe mine, -al meu,

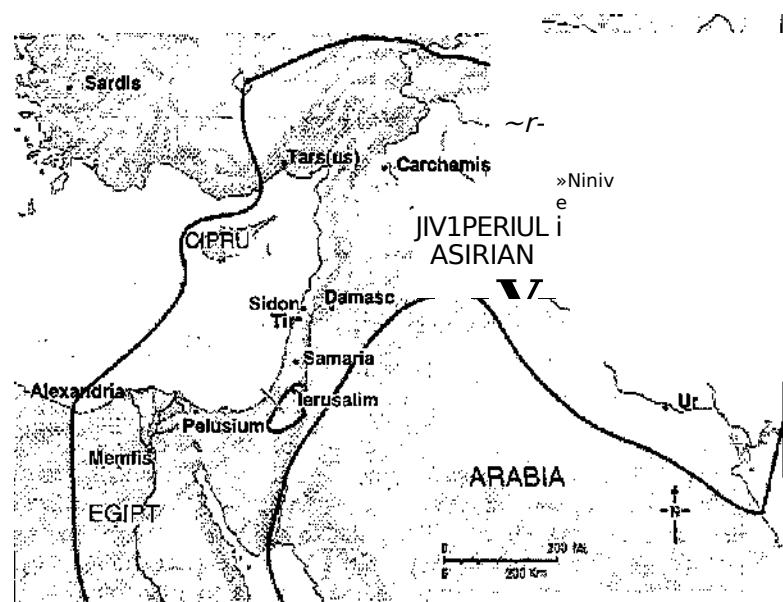
etc.). Faptul că celelalte trei capitole vorbesc *despre* Iona și utilizează persoana a treia singular (el, pe el, al lui, etc.) nu exclude posibilitatea că el să fie redactat într-înăuntru carte ce-i poartă numele (aceasta fiind și concepția tradițională). Alți scriitori din Biblie, inclusiv Moise, au recurs la același procedeu din cauză că cartea nu trebuie să fie un test de ortodoxie, întrucât tehnic vorbind, este anonima.

in. Data

Misiunea lui Iona către Ninive a avut loc în timpul domniei regelui de nord, Ieroboam II (2 Regi 14:23), care a domnit de prin anul 793 până în 753 î.Cr. Desigur inscripțiile asiriene nu menționează un mare eveniment în această perioadă, dar multe evenimente vin din secolele următoare. Se stie foarte bine că păgânii din vecheime considerau foamea și eclipsa ca prevestiri ale unor groaznice nemorociri viitoare. Este posibil că Domnul să fie fost respectat de foamea ce a avut loc în Asiria în 765 și respectiv în 759 î.Cr. Sau că de la eclipsa din iunie 783 î.Cr. ca să pregătească inimile nemijenilor pentru mesajul evanghelistic al lui Iona. O scurtă trecere la monoteism în timpul domniei reginei Semiramis și a fămușei ei co-regante Adad-Nirari III (810-782 î.Cr.) a constituit probabil baza pregătirei pentru slujba lui Iona.

1022

Iona

Imperiul Asirian, cca. 650 i.Cr.

IV. Fondul si tema

Iona a fost fiul lui Amitai (fidel [lui Dumnezeu]). De la 2 Regi 14:25 aflam c5 era de loc din Gath Hefer, in Galileea.

El a profetat in perioada in care Asiria ameninta regatul de nord, Israel. Dumnezeu l-a trimis pe Iona sa predice pocinta capitalei Asiriei, Ninive. Dar pro-fetul s-a codit, temandu-se ca cetatea se va potesta si astfel va fi crufata! Asiria a fost o naziune extrem de cruda. Daca este sa" d&m crezare inscripfiilor sale, asirienii aveau obiceiul de a-i jupui de vii pe dusmanii lor, f&clnd. mormane cu capetele lor si angajandu-se in alte practici de o neasemuita, cruzime si salb&ti-cie. Arogantele si blasfematoarele cuvinte rostit de Rabsache, purt&torul de cuvint al regelui asirian Senacherib, sunt consemnate la 2 Regi 18:19ff.

Prin urmare, Iona a fugit in partea opus, ?mbarcandu-se pe o corabie cu destinația Tarsis, dar în timpul călătoriei a fost înghijit de un peste mare. După eliberarea

sa, a ascultat de porunca Domnului, predicand locuitorilor orașului Ninive. Cetatea s-a pocait și a fost crutată - spre mareea dezamagire a lui Iona!

Domnul Isus a mentionat cazul lui Iona ca semn al morții, îngropării și invierii Sale (Mat. 12:40; 16:4).

Cartea este un comentariu asupra textu-lui delaRomani 3:29:

Sau este El doar Dumnezeul iudeilor? Oare nu este El și Dumnezeul Neamurilor? Ba da, si al Neamurilor.

Este de asemenea o ilustrație a textului de la Romani 11:12, 15. Cand Iona a fost aruncat în mare, urmarea a fost salvarea tuturor neevreilor aflati la bordul unei corăbii. Dar cand a fost aruncat pe uscat, a avut drept urmare salvarea unei cetăți. Asadar cinderea Israelului a avut drept urmare bogatii pentru lumea neevreilor, dar cu cat mai multe binecuvantari se vor revarsă către lume prin restaurarea Israelului!

SCHIJA

I. NEASCULTAREA PROFETULUI (cap. 1)

- A. Chemarea misionara a lui Iona (1:1,2)
- B. Fuga lui Iona in Tarsis (1:3)
- C. Furtuna pe mare (1:4-10)
- D. Iona aruncat in mare siinghitit de un peste mare (1:11-17)

II. IZBAVIREA PROFETULUI (cap. 2)

- A. Rugaciunea lui Iona (2:1-9)
- B. Raspunsul lui Dumnezeu (2:10)

III. VESTIREA MESAJULUI LUI DUMNEZEU PRIN INTERMEDIUL PROFE TULUI (cap. 3)

- A. Amenintarea cujudecata (3:1-4)
- B. Pocainta la nivelul mtregii cetati (3:5-9)
- C. Judecata este oprita (3:10)

IV. NEMULTUMIREA PROFETULUI (cap. 4)

- A. Rugaciunea suparaclosului Iona (4:1-3)
- B. Inlrebarea patrunkzatoare a lui Dumnezeu (4:4)
- C. Iona sta Trmbufnat in afara cetatii (4:5)
- D. Lectie practica despre Tndurarea suverana a lui Dumnezeu (4:6-**11**)

Comentariu

I. NEASCULTAREA

PROFETULUI

(cap. 1)

A. Chemarea misionara a lui Iona (1:1, 2)

Dumnezeu l-a trimis pe Iona să predice în cetatea Ninive, capitala principalului dusman al Israelului: Asiria. Privind lucrurile omeneste, e de înțeles atitudinea de groază ce l-a cuprins pe profet la ideea de a se duce acolo (vezi Fondul și Tema de mai sus).

B. Fuga lui Iona în Tarsis (1:3)

Iona s-a imbarcat pe o corabie cu direcția Tarsis (localitate situată probabil pe coasta de sud a Spaniei). H. C. Woodring comentăza pe marginea razvratirii profetului și a refuzului sau de a-si duce la indeplinire misiunea:

Dumnezeu a dorit ca el să se întâlnească la Ninive, oraș situat la 800 km nord-est de Palestina. În loc să se ducă spre est, Iona a mers 3.200 km spre vest. Dumnezeu a dorit ca Iona să efectueze o călătorie pe uscat, traversând regiunea cunoscută sub denumirea de Semiluna Fertii. În schimb, Iona a pornit în îndezirabilul sau voaj pe mare (se știe că evreii detestați marea). Dumnezeu l-a trimis la cea mai mare metropoli din vremea aceea. În schimb Iona a pornit-o spre un minuscul punct comercial situat la periferia lumii civilizate. Domnul a dorit să meargă împreună cu profetul Său. În schimb Iona a încercat să fugă de prezența și puterea lui Dumnezeu.¹

C. Furtuna pe mare (1:4-10)

Domnul a trimis (textual: a azvarlit) **un vant mare... și o furtuna puternică** ce a periclitat **corabia** și pe cei aflați la bordu!

1024

Iona

ei. Marinarii pagani, probabili fenicieni, au tras la sorti ca sa vada cine era raspunzator de acest necaz ce venise peste ei. A reiesit ca evreul Iona era vinovatul - el, care fugea de prezenta Domnului.

D. Iona aruncat in mare si inghitit de

un peste mare (1:11-17)

1:11-16 Intrebarea: „Ce **sa-ti facem ca marea sa se linisteasca pentru noi**“

demonstreaza atitudinea pe care o are de obicei omul, de a-și salva pielea cu orice pret. Dar asa pagani cum erau marinarii, au dat dovada de multa echitate sau „fair play,” refuzand sa se atinga de el. Si vaslind din greu sa ajunga la mal. Dar Tn cele din urma ei au fost nevoiti sa recurga la aceasta masura de ultima instantă, respectiv sa-1 arunce in apa, deoarece furtuna era tot mai vijelioasa.

1:17 Un peste mare, pregatit de Domnul 1-a Tnghitit pe Iona și 1-a tinut pri-zonier trei zile si trei nopti. (Miracolul nu a constat in faptul ca un peste a putut Tnghiti un om, ci ca omul nu a fost digerat.)

II. IZBAVIREA PROFETULUI {cap. 2) A. Rugaciunea lui Iona (2:1-9)}

Rugaciunea lui Iona catre Dumnezeu din stomacul pestelui celebreaza izbavirea sa de la inec, nu salvarea sa din stomacul pestelui. Scaparea a venit dupa ce profetul s-a rugat. Rugaciunea sa este remarcabila in sensul ca incorporeaza fragmente din carteau Psalmilor. J. Sidlow Baxter analizeaza rugaciunea dupa cum urmeaza:

Nu gasim nici o petite Tn rugaciunea lui Iona, ci numai multumiri (versetele 2-6), cainta (ver.-setele 7, 8) si rededicare a viei sale (versetul 9). Este cu adevarat un psalm de lauda, un „Te Deum,” o „doxologie.” Cunosc un om care a cantat odata Doxologia cu capul afundat in butoiul gol de iaina, fn.semnu de credinta in faptul ca Dumnezeu va trimite noi provizii de faina! Dar aceasta atitudine inedita de a canta o doxologie cu capul - și cu tot trupul tau - Tn interiorul unui pește mare In mijlocul oceanu-lui, ei bine, asta este absolut fara egal!¹²

Rugaciunea lui Iona prefigureaza viitoarea pocainta a lui Israel. Cand na-tiunea Il va recunoaste pe Mesia ca Man-tuitar, va fi reasezata la locul de binecuvantare sub conducerea Sa.

Mentionarea **pantecuhii**

Seolului Tn versetul 2 i-a determinat pe unii sa creada ca de fapt Iona ar fi *murit* Tn interiorul pestelui, fund ulterior inviat. Dar cuvantul ebraic *Seol* poate inseamna *mormant, viata de apoi* si alte lucruri. Aici probabil este folosit Tn sens poetic, cum am spune astazi ca a cazut rau de tot.

Desi este foarte putin probabil ca Iona sS fi murit cu adevarat, si apoi sa fi fost Tnviat din morti, Domnul nostru Insu.si || citeaza pe Iona ca simbol al mortii, Tngroparii Sale timp de trei zile si nopti, si apoi a Tnvierii Sale glorioase (Mat. 12:40). Apropo, asta demonstreaza fara echivoc ca pentru Cristos Iona a fost un personaj istoric, ce a trait in carne si oase, iar nu doar o „parabola” cum sustin unii predicatori din vremea noastră.

B. Raspunsul lui Dumnezeu (2.10)

De Tndata ce Iona a recunoscut ca salvarea este de la Domnul, peste... **1-a var-sat pe Iona,** depunandu-1 pe uscat.

in. VESTIREA MESAJULUI LUI DUMNEZEU PRIN INTERMEDIUL PROFETULUI (cap. 3)

A. Amenintarea cu judecata (3:1-4)

Domnul i-a dat lui **Iona** o noua impu-ternicire sa se duca la **Ninive,¹³** Sji de data asta el a ascultat de Domnul. Dupa ce a intrat Tn marea cetate, a vestit ca va fi nimicita dupa patruzeci de zile.

B. Pocainta la nivelul intregii cetati

(3:5-9)

Ninivenii, care se Tnchinau la dum-nezeul lor cu chip de peste, Dagon, se pare ca stiau ce i se Tntamplase lui Iona. Mai sunt si ai oameni care au supravietuit experiente similare Tn istorie, alegandu-se cu o coloratura aparte a pielii, cu pete pe tot corpul, rezultate Tn urma actiunii

lona

1025

sucurilor gastrice. și astfel lona a avut o infatisare care 1-a diferențiat imediat de restul oamenilor. A fost un semn pentru niniveni. Întreaga cetate să-a pocait și a crezut Dumnezeu, de la eel mai mare la eel mai mic. A fost vestit un post, pentru oameni și animale, acoperindu-se cu saci, de la rege la vite.

C. Judecata este oprita (3:10)

În consecință, Ninive a fost crutată de nenorocirea ce statea să se abata asupra sa. Știm că din istorie că asirienii au revenit la vechile lor obiceiuri rele și după înca 150 de ani de har, capitala lor a fost distrusă.

VI. NEMULTUMIREA PROFETU-LUI (cap. 4)

A. Rugaciunea suparaciosului lona

(4:1-3)

lona era suparat pentru faptul că dusmanul acesta pagan al Israelului fusese crutat. Cuprins de disperare, el a cerut să își ia viață, temându-se poate că Asiria ar putea amenința din nou Israelul.

Cu cei mai mulți din dusmanii Israelului Dumnezeu s-a purtat aspru și israeliții se așteptau că inamicii lor să piara, nu să fie salvati. Desi lona, ca pre-dicator, a înțeles că Dumnezeu este plin de luir și îndurare, el mai stia că tari precum Asiria erau de obicei pușe deoparte că să fie anihilate de Dumnezeu. Ca Dumnezeu să și arate îndurarea fata de Asiria (unul din cei mai de temut dusmani ai Israelului). În economia VT li s-ar fi parut că totul gresit celor mai mulți israeliți.

B. întrebarea patrunzatoare a lui Dumnezeu (4:4)

Domnul a musturat constiința profetului prin următoarea întrebare patrunzatoare: „Este drept pentru tine să te manii?”

C. lona sta tmbufnat în afara cetății

(4:5)

Drept răspuns, **lona** a traversat cetatea Ninive și s-a asezat jos, în partea de rasarit a cetății să vada ce i se va

intampla.

**D. Lectie practica despre
indurarea suverana a lui
Dumnezeu (4:6-11)**

4:6-8 Acolo **Domnul Dumnezeu a pregatit** o planta mare ca sa-1 apere pe lona de bataia soarelui.⁴ lona a fost incantat de acest lucru. A doua zi Tnsa Dumnezeu a pregatit un vierme care a facut planta sa se usuce. De asemenea Dumnezeu a pregatit un vant de rasarit care, impreuna cu soarele dogorator, 1-a facut pe profet sa Iesine si sa-si doreasca moartea.

4:9-11 Apoi Dumnezeu i-a amintit profetului Sau ca daca el a avut mila de planta, cu cat mai Tndreptatit era Domnul sa aiba mila de o cetate cu o populatie numeroasa, avand peste o suta douazeci de mii doar la categoria copii, ca sa nu mai spunem nimic despre numarul mare de vite.

Lectia acestei mici carti este ca Dumnezeu iubeste *lumea* - nu doar pe evrei, ci si pe neevrei!

NOTE FINALE

1(1:3) H. Chester Woodring, "Easter Challenge" Lectures on Jonah (Prelegeri despre lona), Emmaus Bible School (acum Colegiu), 1960.

2(2:1-9) J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, p. 169.

³(3:1-4) „Ninive... eratneonjurata de un complex de oraşe mai mici si sate; prin urmare, intreaga zona metropolitana este corect descrisa ca fiind atat de Tntinsa meat ti-ar fi trebuit trei zile s-o strabati (80-90 km)." Montague S. Mills, *The Minor Prophets, A Survey*, p. 55.

⁴(4:6-8) Domnul a pregatit pairu lucruri pentru profetul sau nesupus: (1) un peste mare (1:17); (2) planta (4:6); (3) un vierme (4:7); si (4) un putemic vant dinspre rasarit (4:8).

BIBLIOGRAFIE

Banks, William L. *Jonah, the Reluctant Prophet*. Chicago: Moody Press. 1966.

Blair, J. Allen. *Living Obediently: A Devotional Study of the Book of Jonah*. Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers,

1963. Draper, James T., Jr. *Jonah: Living in*

Rebellion. Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, 1971.

1026

Iona

- Feinberg, Charles L. *Jonah, Micah, and Nahum*. New York: American Board of Missions to the Jews, 1951.
- Gaebelein, Frank E. *Four Minor Prophets: Obadiah, Jonah, Habakkuk, and Haggai*. Chicago: Moody Press, 1977.
- Keil, C. E. "Jonah." In *Commentary on the Old Testament Vol. 25*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Kleinert, Paul. "The Book of Jonah." In *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Ediile noua (24 vols, in 12).
- Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960. Mills, Montague S. "Jonah." In *The Minor Prophets; A Survey*. Dallas: 3E Ministries, n.d. Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 2. Reprint (3 vol.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.

Materiale nepublicate

Woodiing, H. Chester. "Easter Challenge" Lectures on Jonah. Emmaus Bible School (now College), 1960.